

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Execratio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

mittere: & commissum negando abscondere, & conuictum defendendo excusare. *Greg. lib. 22. moral.*

Fit plerunq; vt dum iniqui correcta in se mala defendere nequeant, ex verecundia peiores fiant: & sic in sua defensione superbiunt, vt quaedam vitia contra vitam corripientis exquirant, & eo se criminolos non existimant: si crimina aliis imponant: qui cum vera inuenire nequeant, fingunt, vt ipsi quoq; habeant, quod impari iustitia increpare videantur. *lib. 10. moral.*

Peccatum peccato addit, qui culpam, quam fecit, patrocinia defensionis adiungit. *lib. 22. moral.*

Quidam dicere nonnunquam solent, concessis vitium, aliena non querimus: & si digna misericordiae retributione non agimus, nulla tamen peruersa perpetramus, quum tamen diuitem post hanc vitam vltix gehenna suscepit, non quia aliquid illicitum gessit, sed quia immoderato vsu totum se illicitis tradidit. *in pastorali.*

Noli iudicare proximum, sed magis excusa. Excusa intentionem, si opus non potes: puta ignorantiam, puta subreptionem, puta casum. Quod si omnem omnino dissimulationem rei certitudo recusar, suade nihilominus tibi & dicito apud te ipsum. Vehemens fuit tentatio, quid de me illa fecisset si accepisset in me similiter potestatem? *Bern. super Cant. ser. 11.*

In quacumque hominum verseris frequentia, caue alienae conuersationis esse aut curiosus explorator, aut temerarius iudex, & si perpetratum actum quid deprehendes, ne sic iudices proximum, magis autem excusa. *de 12 grad. bo.*

Ad hoc vt verum fatear, ea mihi deesse video, quae maxime necessaria videntur, diligentiam & ingenium: quia nec doctus, nec indoctus pariter istiusmodi excusandi mos est, nec facile scitur, qui vel experientia, qui vel ex verecundia mos prodeat, si iniuncti operis obeditio non probat. *de diligendo Deo in princ.*

Excusatio perfecta, testimonium conscientiae suae. *de Confid. lib. 2.* Quamvis vera sint, credenda non sunt, nisi quae certis iudiciis comprobantur, nisi quae manifesto examine conuincuntur, nisi quae ordine iudicario publicantur. Non enim qui accusatur, sed qui conuincitur, reus est. *1. 1. 1. soli.*

Superbus vult se credi constantem, prodigus liberalem, auarus diligentem, temerarius fortem, inhumanus parcum, ignarus quietum, timidus cautum. *Prophet. de vita contempt. lib. 4.*

Hoc enim maximum vitium est, quo laborat humanitas, vt post peccatum suum maxime ad excusationis refugium, quasi poenitentiam se confessione proferat, quod facinus inter summa peccata constat numeratum esse, quia inde nascitur, vnde ad poenitentiam itus tardius venire videatur. *Cassian. 1. 1. 1.*

SENTENTIAE PHILOSOPHORVM.

Sine summo scelere non potes, quod maleficium in alijs vindicaris, idem in aliorum locio cum scire defendere. *Cic. pro Seft.*

Nemo se auarum intelligit esse, nemo cupidum, ceteri tamen ducem querunt: nos sine duce erramus, dicimus, non ego ambitiosus sum, sed nemo Romae aliter potest viuere. Non ego sumptuosus sum, sed vbi ipsa magnas impensas exigit. Non est meum vitium quod iracundus sum, adolescentia hoc facit. Qui quidem nos decipimus, non est extrinsecus in malum nostrum, intra nos est, in viceribus ipsis sedet, & ideo difficulter ad sanitatem venimus, quia hos aegrotare nescimus. *Sen. 60. epist.*

Intellige tua esse vitia: quae putas rerum. Quaedam enim locis & temporibus adscribimus, at illa quocumque transferimus, secutura sunt. *ibid.*

Nullum putaueris locum sine teste excusatorum querere. Vitium est, non posse praetenditur, sed nolle in causa est. Emitte excusationem nemo peccat inuitus, omne peccatum voluntarium est. *in Prosa.*

Puerum aetas excusat, foeminam sexus, extraneum libertas, domesticum familiaritas: amicus est scilicet qui offendit, fecit quod noluit: inimicus fecit quod debuit, prudentiori remittamus. *in quadam epist.*

Vtendum est etiam excusatione aduersus eos, quos inuitus offendas, quantumcunque possis id quod feceris, necesse fuerit, nec aliter potueris facere. *Cic. lib. de Offic.*

Voluntario facinori nulla est excusatio imprudentiae. *Cic. Rhet. vet. lib. 8.*

Nam qui post factam iniuriam se expurgat, parum sibi proficit. *Terent. comad. 6.*

BIBLICA EXEMPLA.

Excusationis legitima exempla: Dauid. *1. Sam. 17. 29.* Achimelch. *22. 15.* Christus. *Matth. 12. 3.* Excusationis modestae exempla: Fratres Ioseph. *Genes. 42. 10.* Ruben, Gad, & dimidia Tribus Manasse. *Ios. 22. v. 22. 23. 24.* Gedeon. *Iudic. 8. v. 1. 2. 3.* Anna. *1. Sam. 1. 15.* Daniel. *Dan. 6. 22.* Excusationis peccati exempla: Adam & Eua. *Gen. 3. v. 12. 13.* Iudas. *4. 4. 16.* Iudaxi. *Ier. 2. 35.* Excusationis ineptae exempla: Saia. *Gen. 18. 15.* Saul. *1. Sam. 13. vers. 11. 12. 13.* & *15. v. 15. 20.* Vocati ad coenam magnam. *Luc. 14. 18.* Excusationis ironicae exemplum. Paulus. *Act. 23. 5.*

Execratio.

DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

EXECRATIO, Graece *καταρα*, dicitur. Execratio est malorum deprecatio. Ab execror, quod deprecor, fit execrabilis, deprecabile, exortandum, autem haec omnia a sacrum. Vide *Gal. 3. 13.*

ADAGIA.

In vltimas terras, in *1. Reg. 17. 36.* Quoribus in execratione locum vehementer sententiam. *Theoc. & Cicero.* Tragicae execrationes in *7. Reg. 18. 28.* Pro magnis seu grauius & duri imprecationibus. Deuotionis templum. *Act. 14. 18.* In eis dicebatur, qui crebris execrationibus *Diog.*

Ocedipi imprecatio. *Ouid. 1. 1. 1.* De tragicis imprecationibus & ingenitibus malis. *lam. Vide apud A. schylum.* Phoenicium execratio. *Quint. 1. 1. 1.* De iure iudi ando multis vinculis obstricto. *Vide de rodor lib. 1. & Strab. lib. 4.*

In omni fabula & Daedali execratio, in *1. 1. 1.* Quod abis in auctores atrocium facinorum, *instratum.*

Exemplum, Exemplar.

DEFINITIO: ET ETYMOLOGIA.

EXEMPLAR, Graece *παράδειγμα*, dicitur. Execratio est imitacionem fit aliquid ex intentione agentis, *quae sunt in vltima aetate. 8. art. 9.* Exemplum, Graece *παράδειγμα*, dicitur. Exemplum facti, vel dicti praeteriti, cum certi auctoris nomine, *Ciceronem lib. 2. Rhet.* Exemplum est, non vt totum adimit vt totum ad partem, sed pars ad partem, simile ad simile vtraq; sub eodem genere sunt, sed vnum altero magis *sec. Cic. 1. 1. Rhet.*

LOCI BIBLICI.

Exemplum mala caueda, *Psalm. 87. & 32. 9. & 140. & 23. 3. Rom. 12. 2. Heb. 38.* Exemplorum vltus. *Deut. 32. 22. 10f. 23. 9. 17. 20. Iud. 11. 25. Ruth. 4. 11. 1. Sam. 6. 5. 1. Sam. 20. 31. 1. Paral. 15. 13. 2. Paral. 16. 8. Nehem. 13. 8. 16. 17. 34. 5. & 83. 10. Esai. 51. 2. Ier. 7. 12. & 26. 9. 6. 18. & 44. 11. 40. & 47. 20. 36. Dan. 5. vers. 21. 22. Ose. 4. 15. & 12. 13. Matth. 5. 22. & 6. v. 25. 28. & 12. 3. & 24. 37. Marc. 2. 22. & 25. & 8. 3. & 17. v. 26. 28. 31. Ad. 5. 36. Rom. 4. vers. 12. & Cor. 10. 9. 6. 11. Cor. 8. 9. Gal. 3. 6. & 4. 2. 1. Cor. 10. 12. & 13. 1. Exemplar nostrum Christus. *1. Cor. 11. 1. Philipp. 2. 5.* Exemplar vitae & doctrinae Paulus. *Philipp. 3. 17.**

SENTENTIAE BIBLICAS.

Si declinasti a viro tuo atque polluta es, & conceperis virum in populo suo. *Num. 5.*

Gladio & igne pereat, & sic deleatur, vt non solum sed etiam bestias sit in sempiternum, pro exemplis inobedientiae. *Esai. 16.*

Posuit me quasi in proverbium vulgi, & exemplum in *ram eis. Iob. 17.*

Qui se iungit fornicariis, nequam erit, putredo & ditabunt eum, & extollentur in exemplum maius, & de *mero eius. Eccl. 10.*

Erit Moab in derisum omnibus, & in exemplum in *1. 1. 1.*

Proiciam super te omnes abominationes tuas, & committam eas tibi, & ponam te in exemplum. *Nahum. 3.*

Ciuitates Sodomorum & Gomorrhorum in exemplum conuerfione damnauit, exemplum eorum, qui impia *mens. 2. Pet. 2.*

Sodoma & Gomorra & finitima ciuitates similitudine nicate, & abeuntes post carnem alteram, facte *1. Iud. 4. 7.*

Sitis sine querela & simpliciter filii Dei sine reprobandis nationis prauae, & peruerfite, inter quos licet *in mundo: vt bura vitae continet: ad gloriam *1. 1. 1.**